

קוים כלליים ב'דבר מלכות' | פרשת וירא

|| || || || הכל כבר ישנו, צריך רק לקבל || || || ||

התלוי בנו להיות ראויים לכך על ידי עבודתנו האישית.

בהמשך השיחה מכאר אותם דברים בנוגע לניצוץ משיח הנמצא בכל אחד, ועלינו רק לגלות אותו בפועל על ידי הנהגה מתאימה.

ובסיום השיחה מגיע לנקודה העיקרית, משיח בעצמו - נשיא דורנו - נמצא אתנו והתגלה אלינו, והשלב הבא הוא הרגע בו גילוי משיח יתממש בפועל בגשמיות 'קבלת פני משיח בפועל ממש'. אנו בידענו שמשיח נמצא כאן בגלוי, עלינו להשתוקק לכך ביותר, ולהחדיר את התשוקה בכל פרטי חייו. "שכל פעולה ופעולה שלו נעשית כלי קיבול לתשוקה והגעגועים לנאולה" (לשון קדשו בשיחה הבלתי-מוגהת).

נקודות נוספות העוברות כחוט השני לאורך השיחה:

א. **דוקא בגשמיות.** בתחילת השיחה מכאר שמצוות מילה מדגישה שהגילוי האלקי הכי נעלה חודר ומתגלה דוקא בבשר הגשמי, מתאים לנקודה היסודית של רעיון הדירה בתחתונים, שגילוי עצמותו יתברך הוא בעולם הגשמי דוקא.

לכן בכל שלבי השיחה מדגיש שוב ושוב את החדרת הענין האלקי בגשמיות דוקא, באכילה ושתייה וכדומה, עד לסיום השיחה שהתשוקה לגאולה חודרת גם לאכילתו ושתייתו.

ב. **דוקא ילדים.** כידוע המעשה באדמו"ר הרש"ב התרחש בשנותיו הצעירות, וההוראה מכך נוגעת באופן מיוחד לילדי ישראל.

לכן לאורך השיחה מדגיש שוב ושוב את שייכותם של הענינים המדוברים אפילו לילדים

תמצית השיחה

בשיחתנו מתמקד במעשה הידוע אודות כביית אדמו"ר הרש"ב "מדוע ה' אינו נראה אלינו כמו שנראה לאברהם אבינו", ותשובת הצמח צדק "כשיהודי צדיק בגיל צ"ט שנה מחליט שצריך למול את עצמו, ראוי הוא שה' יראה אליו".

בהבנה ראשונה, תשובת הצמח צדק לרבי הרש"ב היא נתינת טעם והצדקה מדוע אכן ה' אינו נראה אליו, והוא מבהיר לו את ריחוק הערך שבינו לבין אברהם אבינו. לפי הבנה זו תשובת הצמח צדק מרחיקה מאתנו את המושג "וירא אליו ה'".

אך בשיחה מאריך לבאר שכשם שאברהם זכה לגילוי של "וירא אליו ה'", כך זוכה לכך כל יהודי שיש בו נפש אלקית המרגישה ורואה גילוי אלקות. ולכן אדמו"ר הרש"ב על אף שידע את ריחוק הערך בינו ובין אברהם, אעפ"כ בידעו שלכל יהודי ניתן הגילוי של "וירא אליו ה'", השתוקק לראות זאת בגלוי.

מענה הצמח צדק אינו שולל את תשוקתו של הרבי הרש"ב לראות את ה', אלא אדרבה, הוא מראה לו דרך כיצד אפשר להגיע לכך, על ידי שיוזכר את גופו הגשמי ויחדיר בו את אור הנשמה.

[להעיר מהידוע אודות אדמו"ר הרש"ב, בעל המעשה בשיחתנו, שקודם הבר מצוה למד שולחן ערוך, ועל כל הלכה והלכה החדיר וחקק בגופו הגשמי שרק כך ולא אחרת].

ומכך ההוראה אלינו, שעלינו לדעת שבכל אחד מאתנו ניתן הגילוי של "וירא אליו ה'", ועלינו להשתוקק לראותו בגלוי, ולעשות כל

קטנים, שגם הם שייכים לגילוי של "וירא אליו ה'", ולגילוי של 'ניצוץ משיח'.

מבנה השיחה

פתיחת השיחה. הצגת שאלות (ס"א-ב).

נקודות שיתבררו במהלך השיחה: מה ההוראה והלימוד מפרשת וירא וקביעותה בח"י מר-חשון (ס"א). ומה ההוראה מסיפורם של אדמו"ר הרשב"ב והצ"צ "מפני מה נראה ה' אל אברהם אבינו ולנו אינו נראה" (ס"ב).

ביאור. משמעותה של מצות מילה אצל אברהם ואצל כל יהודי (ס"ג-ז).

כשלב ראשון בהסבר מובהרת משמעותה של מצות מילה:

על ידי המילה זכה אברהם לגילוי אלקות נעלה ביותר, שנקלט בו בפנימיות (ס"ג), גם המילה עצמה היא מצוה הכי גדולה שחודרת וחוקקה בגוף הגשמי (ס"ד). והסיבה לכך: כי נתאווה הקב"ה לדירה בתחתונים, ולכן ככל שמדובר בדרגה אלקית נעלית יותר, היא חודרת יותר בתחתונים (ס"ה).

כשלב שני בהסבר מובהר שגילוי ה"ל שאצל אברהם ישנו גם אצל כל יהודי:

על ידי המילה נכנסת בו הנפש האלקית שהינה גילוי אלקות נעלה ביותר, החודר ומחיה את גופו הגשמי (ס"ו). אפשר לראות זאת - וכבר אצל ילדים - בצורה ברורה, כיצד הנשמה האלקית מתבטאת בפועל בחייו של יהודי, בגופו, ביתו, וחלקו בעולם (ס"ז).

סיכום. תשובות והוראות (ס"ח-י).

ע"פ ה"ל חוזר ומבאר את הדו-שיח בין אדמו"ר הרשב"ב לאדמו"ר הצ"צ:

אדמו"ר הרשב"ב יודע שהמציאות ד"וירא אליו ה'" ישנה גם אצלו, והקב"ה מתגלה גם אליו. ולכן השתוקק ושאל מדוע הוא אינני רואה זאת, כמו אברהם שראה זאת בפועל ובגילוי. ואדמו"ר הצ"צ הורה לו את הדרך שכי

לקבל את הגילוי צריך להיות ראוי לכך, על ידי העבודה האישית (ס"ח).

זו גם ההוראה עבורנו:

כאשר יהודי יודע שהקב"ה מתגלה אליו, הוא משתוקק ביותר לראות גילוי זה, ועושה כל התלוי בנו להיות ראוי לכך, על ידי שמחדיר את גילוי הנשמה שבו בכל פרטי חייו הגשמיים (ס"ט). זוהי גם משמעות התאריך ח"י מר-חשון, החדרת החיות האלקית (ח"י) בגוף הגשמי ובמעשי החול של חודש חשון (ס"י).

חלק ב' בשיחה. ניצוץ משיח ישנו בכל אחד, צריך לקבל אותו (סעיפים יא-ג).

כעת השיחה מעמיקה ומתמקדת יותר: אם עד עתה דובר על גילוי אלקות באופן כללי, כעת כל הביאור הנ"ל מתמקד בגילוי אלקות האמיתי והשלם בגאולה השלימה:

גילוי זה כבר קיים בניצוץ משיח שבכל יהודי ויהודי בידעו זאת משתוקק ביותר לראות זאת בפועל ובגילוי, על ידי שמתנהג בכל פרטי בחייו בצורה מתאימה לזמן הגאולה (ס"יא).

ענין זה של גילוי ניצוץ משיח שייך במיוחד לדורות אלו מאז אדמו"ר הרשב"ב ופעולותיו המיוחדות להבאת המשיח (ס"יב), ובפרט בדור זה ובשנה זו ובשבת זו, לאחר שנסתיימה ונשלמה כל העבודה וכבר אוחזים בתקופה השייכת לבית המקדש השלישי (ס"יג).

חלק ג' בשיחה. משיח כפשוטו כבר התגלה, צריך רק לקבל את פניו (ס"יד).

השיחה שוב מעמיקה ומתמקדת, ומגיעה לנקודתה העיקרית. אם עד עתה דובר על הגילוי של ניצוץ משיח שבכל אחד, כעת מדובר באופן מיוחד על הגילוי של משיח צדקנו עצמו, "משיח כפשוטו":

מציאותו של משיח קיימת בכל דור. כעת לאחר שנסתיימה העבודה, ישנה גם התגלותו. צריכים רק לקבל את פניו בפועל ממש, הכרזת

בני ישראל "הנה אלקינו זה", "הנה זה מלך המשיח".

וכשיהודי יודע זאת הוא משתוקק לכך ביותר, וכל עשיותיו הגשמיים חדורים בתשוקה והגעגועים לגאולה.

מושגים בשיחה

ג' ימים נחשבים בכמה עניינים למציאות אחת (ס"א). לדוגמה - מי שלא הבדיל במוצאי שבת יכול להבדיל עד יום שלישי בלילה, כיוון שהוא תוך ג' ימים למוצאי שבת.

בוצין בוצין מקטפיה ידיע (ס"ב). בוצין = דלעת. קטפיה = שרף האילן. מרגע חניטת הדלעת ויציאתה משרף האילן, ניכר עליה טיבה. זהו משל על הצדיק שכבר מקטנותו ניכר בו טיבו (פירוש רש"י).

שלוש בריתות. שלש עשרה בריתות (ס"ד). על קיום כל המצוות כרת ה' עם ישראל ברית שלשה פעמים (בעת מתן תורה, כשעברו את הירדן, ובהר גריזים). לעומת זאת בפרשת ברית מילה לבדה מוזכרת המילה ברית 13 פעמים.

נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים (ס"ה). ככל שהדירה היא במקום תחתון יותר, תאוותו של הקב"ה מתמלאת באופן עמוק יותר. לכן דוקא מצוות מילה החודרת בבשר הגשמי ובאבר תחתון, גורמת לגילוי אלקי עליון ביותר.

השמים ושמי השמים לא יכלכלוך (ס"ה). דברי שלמה בעת חנוכת הבית הראשון, שמתפלל כיצד ה' יתברך שכל העולמות העליונים אינם מכילים אותו ישכון בבית הגשמי שבנה. תמיהתו של שלמה היא תמיהה קיימת, שכן למרות פליאתו נתאוה הקב"ה לדירה בתחתונים דוקא.

יש האמיתי, יש הנברא הנוצר והנעשה, יש הגשמי (ס"ה). 'יש האמיתי' הוא עצמותו ומהותו ית', המציאות האמיתית היחידה שקיימת, וכל העולמות הם אין לעומתו. העולמות הרוחניים

בריאה יצירה עשיה, נדמה להם בהרגשתם שהם יש ומציאות, 'יש הנברא הנוצר והנעשה'. קל וחומר עולמנו הגשמי שכלל לא מרגיש שיש מציאות נוספת חוץ ממנו, 'יש הגשמי'.

הבעל שם טוב גילה שהיש הנברא הוא אחד ממש עם היש האמיתי. גילוי עצמותו ית' הוא (לא בדרגות הגבוהות יותר בסדר ההשתלשלות, אלא) בנברא הגשמי דווקא, שבו טמון תכלית הבריאה כולה.

אני מתפלל לדעת זה התינוק (ס"ז). עם התגלות חכמת הקבלה לפני מאות שנים, פשט ענין הכוונות בתפילה אשר כל שם משמותיו יתברך מכוון לספירה מסוימת. רבי שמשון דקינן - מגדולי ישראל באותה תקופה - אמר על עצמו "אני מתפלל לדעת זה התינוק". כשם שהתינוק מתכוון בתפלתו להקב"ה עצמו שלמעלה מעלה מהספירות, כך גם הוא מתכוון בתפלתו.

כי דוקא התינוק, מצד חוסר הבנתו וידיעתו בדרגות העליונות, תפלתו היא לעצמותו יתברך ממש.

עשרים בגימטריא כתר (ס"י). האות כ' מורה על המספר עשרים. המילה 'עשרים' (לאותיותיה - ע' ש' ר' י' ס') עולה בגימטריא 620, כמנין 'כתר'.

ניצוץ משיח (ס"א). המדרש מונה חמשה שמות-דרגות בנשמת היהודי, נפש רוח נשמה, חיה יחידה. יחידה היא הדרגה העליונה ביותר, הנקודה הפנימית שבלב הקשורה עם הקב"ה באופן שלמעלה מטעם ודעת. לכן נקראת 'יחידה', על שם התקשרותה עם הקב"ה הנקרא יחיד. נשמת משיח היא היחידה הכללית של כל עם ישראל. משיח מגלה בכל יהודי את בחינת היחידה שבו, זהו ניצוץ משיח שבכל אחד מישראל (ראה תניא אגרת הקודש ס"ד).

אצל ילדים ניצוץ משיח נמצא יותר בגלוי מאשר אצל מבוגרים. דוקא בגלל שכחותיהם הפנימיים - השכל והמדות - אינם בהתגלות, לא מבינים ולא מרגישים, דוקא לכן בחינת

רואה ומרגיש זאת. כאשר יהודי מכריז וזועק "הנה אלקינו זה", אז הוא מקבל את הגילוי דוירא אליה'.

כך גם בנוגע למלך המשיח. הקב"ה כבר מינה את מלך המשיח והוא נשלח והתגלה אלינו, אך אין זה מחייב שאנו מצדנו **קבלנו** את הגילוי, שאנו מודעים אליו ומרגישים אותו. בגאולה האמיתית אנו והעולם כולו אכן נשכיל לפקוח את עינינו ולקבל את אותו גילוי. כאשר בני ישראל יראו באצבע ויכריזו "הנה זה מלך המשיח" זוהי **קבלת** פני משיח, להכיר בגילוי משיח ולקבל אותו.

כמובן, לא רק אנו נקבל את פני משיח. גם אומות העולם יכירו במלכותו ויעבדו את ה' ביחד. גם החי הצומח והדומם יהיו חדורים בגילוי האלקי שיאיר לעתיד. זאב עם כבש, תאנה שעל העץ ואבן מקיר, כולם יזעקו שאין עוד מלבדו, והעולם יהיה מתוקן בתכלית.

זוהי ההדגשה "**בפועל ממש**". על פי כתבי האר"י הביטוי 'בפועל' מתייחס לעולם העשייה הגשמי (כמבואר בשיחה הבלתי-מוגהת). הגילוי של משיח יחדור ויתקבל לא רק אצל בני ישראל, אלא בעולם כולו בכל הדרגות שבו. זוהי הגאולה האמיתית והשלימה אליה אנו מצפים.

היחידה מאירה בהם יותר (כנ"ל בענין 'אני מתפלל לדעת זה התינוק').

ירח שהגוף נהנה מן הגוף (סי"ג). הגמרא מבארת שהקב"ה סובב שאסתר תלקח לאחשוורוש דוקא בחודש טבת בזמן הקור, שאז הגוף נהנה מן הגוף.

הפירוש הפנימי בכך, שדוקא בזמן קור ורוחני, כאשר כחות הנשמה אינם מאירים בגלוי והיהודי עובד את ה' על ידי הגוף בכחותיו הוא, אז "הגוף נהנה מן הגוף". הקב"ה עצמו (הגוף דלמעלה - עצמות ומהות) נהנה מהגוף הגשמי של היהודי, עוד יותר מהנאתו מהעבודה כאשר הנשמה בגלוי.

ההתגלות דמשיח (סי"ד). אמנם בדרך כלל משתמשים בביטוי 'התגלות משיח' על התגלותו המלאה בגאולה האמיתית והשלימה. אך כאן בשיחה מדבר על התגלות משיח כבר כעת, עוד לפני הגאולה 'התגלות מציאיותו בתור מלך המשיח'. כפי שהחת"ם סופר (המזוכר בשיחה) משווה זאת למשה רבינו שנגלה לבני ישראל במצרים לאחר שקבל את השליחות בסנה, זמן ארוך לפני הגאולה בפועל.

וכלשון אד"ש מה"מ בשיחות אחרות, "המינוי דודו מלכא משיחא הרי כבר היה", "התחיל להתקיים השלח נא ביד תשלח". הקב"ה כבר מינה את משיח ושלח אותו לגאול את ישראל, אך הגאולה עצמה עדיין לפנינו. אז תהיה התגלותו השלימה של משיח, זו תהיה קבלת פני משיח בפועל ממש.

לקבל פני משיח בפועל ממש (סי"ד). מושג זה - המופיע לראשונה בשיחה זו, וחוזר על עצמו כמה פעמים בשיחות הבאות - מכיל משמעות עמוקה הראויה להסברה רחבה. נתמצת כאן על כל פנים את הנוגע להבנת השיחה:

ה' מתגלה לכל יהודי אך לאו דוקא שהוא